

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

6. De amore Dei erga seipsum breuiora dubia reliqua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

Quo totis suis libris disputent: plura eis vocibus simpliciter, ac sine addito asserant, doceant, atque, vt dogmata Catholica tradant: loquuntur vero ita, vt ea nomina creata proprie etiam, sed proprie significati partem significant, quæ solum ante apertionem Dei noticiam sub eis nominibus significabant. Ne autem in Deo simile omnino limitatum, atque creatis imperfectionibus mixtum, ex vfu earum vocum de creaturis eatenus agentes, sub eis vocibus latere, & significari putarent, mouebant, vt aliquid principalius longe creato significato, cui sub eis vocibus concipiendi erant assueti, de Deo sub vocibus istis de Deo, ac diuinis conciperent, & indicarent: nempe ad ipsum quod de creatis conceperant abique creata limitatione, in sua quodque linea, infinitam atque à creatis reliquis imperfectionibus ad puram, seu simpliciter simplicem perfectionem excoctum, ac defecatum, quod nos etiam diximus, in postrema, & proxima confirmationeac proinde Deum harum vocum præcipuum, & dignitate primum, & antonomasticum significatum esse.

7. Suggestit denique obiectio duas alias conclusionis probationes Theologicas reliquis diuinis prædicatis probandis, communes aequæ, atque efficaces. Prima quidquid perfectionis creata vocibus nostris proprietate sermonis significatur suppositum ab imperfectionibus eadem proprietate tribui debet: quod ipsum est axioma illud Theologicum: omne prædicatum dicens perfectionem sine imperfectione, vel simpliciter simplicem debet tribui Deo: utis ex dictis num. 5. & 6. firmum est, atque voce amicitie significatur proprie aliquarum personarum absolute diuersarum mutuas amor, qui sublati imperfectionibus amoris creati nempe distinctionis in natura, cum earum, tum amoris, quo alterius amoris vicissitudo reditur, est perfectio sine imperfectione sine simpliciter perfectione: ergo cuiusmodi vox, & prædicatum proprietate sermonis Deo tribui debet. Secundum argumentum, ea etiam obiectio suggestum est ex causalitate ideali Dei, nec solum actiua in omnia creata: vt enim hic supra, & d. vltima de Scientia diximus, est causalitas actiua Dei in creata omnia abique contentia eminentiali formali specierum creaturarum saluari posset: id est, quin eiusdem lineæ, & rationis formalis, quasi specificæ, in Deo esset, ac vero causalitas idealis, & imitabilitatis abque cuiusmodi contentia eminentiali formali per prædicatum eiusdem lineæ, & rationis formalis quasi specificæ, quod in Deo (est longe perfectius) in ea linea sit non erit: alioquin creata à Deo actiue nulloquam imitatio fierent, vt patet, imitatio quippe omnis dicit inaginis effectum cum exemplari, & prototypo suo formalem conformitatem (atque huic me iudice principio ininitur dogma Theologicum ex quo proxime arguebamus, de omni perfectione creata defecata tamen ab imperfectionibus, & simpliciter simpliciter necessario Deo tribuenda) atque amicitia nostra species quidem entis creati est ac proinde bonitatem, ac perfectionem aliquam dicit, nec ex creatis affectibus modicam, ergo in sua specifica linea similem amicitiam, longe perfectiorem, qua formaliter eminentialiter continetur, tanquam eadem, & exemplar, quod imitetur in Deo supposito, quod argumentum, est de formali eminentiali contentia specierum omnium entis creati efficax vniuersim finem adhuc in charitate, & amicitia vim habet: eo quippe vltus videtur Ioan. epist. 1. c. 4. vbi dixit *charitas ex Deo est*: quod de creata nostra charitate, quam discipulis suis sibi, & semper ad eorum pene fastidium suadebat, & commendabat Apostolus, germanius intelligi aiebant merito Augustinus, & Concilium Mileuitanum relati cert. 4. a. a. sub init. subiungit, quasi probationem *Deus charitas est*: vt non solum actiue, sed idealiter, & imitatio charitatem, & amicitiam nostram ex Deo esse demonstraret.

8. Denum probatur quinto conclusio: quia implicatur ex perfectiori affectione eius, in quo aliquid proprie consistit, ac proprietatem eius, ipsius proprium conceptum petire, vt ex terminis patet: atque indistinctio personarum in natura, & amoris, quo illæ se mutuo diligunt, in diuinis stat perfectior, imò perfectissima affectione eius, in quo amicitia consistit, & proprietatem ipsius, ergo implicat petire inde in diuinis personis amicitie proprietatem. Minor probatur ex Aristotele 8. Ethic. cap. 9. sub init. & cap. 12. init. tanquam primum, & Christoph. de Ortega, de Deo vno. Tomus II.

per se notum principium statuente amicitiam in communicatione, societateque bonorum, & lib. 7. cap. 15. verbi med. *Amicorum enim est (inquat) communicatio determinata natura, quo circa idem velle idem sentire est, eundem talem esse velle: & circa med. Amicus esse vult, vt prouerbium habet, alter Hercules, & alter ipse: infersule: inxat corpus, & animam, & partes animæ suas est, nihilominus idem indiuisusque amicus esse vult*: quæ repetit 9. Ethicor. ad Nicomach. cap. 8. sub init. Prouerbium iam tunc, & nunc etiam, vulgarissimum in eiusdem sententia probationem recitans: *Amicitia, & amicorum sunt omnia communia ad quod falsæ Martialis contra miserum, & in amicos valde illiberalis, nomine Candidum, & de sua in eos munificentia eo prouerbio iactandum, epigramm. in ipsum alludit. Candide China Philon. Hæc sunt tua Candide panda. Quæ tu magnificens, nocte dieque sonas. Perfectius autem quam in amicitia creata imò perfectissime, & co gradu, quo ea peruenire prolix nequit, ob identitatem, atque indistinctionem in natura, & mutuo amore personarum horum omnium affectio est in diuinis identica nimirum communicatio bonorum omnium, & naturæ, & voluntatis eiusdem, vt notum de se in mysterio Trinitatis est, passimque à Patribus dicitur: qui videri apud nos possunt contr. de Trinit. & apud Ruiz ibi d. 2. n. 17. ad 19. inclusive: ergo stat veritas Minoris in hac probatione subsumpta.*

9. Instantiole, quas dixi ex aliis materiis petiæ, vix solutionem diuerstissime numerum nullatenus merentur: sunt enim ex iustitia, & fidelitate, quæ nequeunt in diuinis inter diuinas personas interfedere ob voluntatis, & naturæ in ipsis identitatem: ergo eadem de causa, nec amicitia inter eas erit. Negatur consequentia, siquidem ad iusticiam requiritur, vt ius alteri tribuatur ad aliquid, ad quod ipse non habebat, eique iuri re, quæ eius non sit possit satisfieri: quæ in diuinis repugnant: cum ius ac dominium ad omnia deitatis communis titulo æquum, & summum personæ Trinitatis habeant: qua de causa inter Patrem, & Filium non emancipatum qui pars Patris & vnum cum Patre est, neque iuris & dominij in vtroque distinctio iustitiæ nequit interfedere iuxta omnes Doctores ex Aristotele 5. Ethicor. cap. 6. cum tamen non obstante ea vnitate 8. & hic cap. 12. inter Patres & Filios amicitiam filialem, & Paternam agnoscat & cap. 7. init. speciem amicitie appellat qua in excellentia posita est, vt amicitia Patris ad filium, & omnino senioris ad iuniorem, virique ad uxorem, & principis omnis ad eos, qui ipsi subiunguntur: quia non nisi cum reuerentia excellentiæ alterius extremi ab altero, Patris nimirum à Filio, &c. in communicatione & sodalitate, & amicabili vfu haberi absque iniuria potest in creatis; secus in diuinis, vbi Paternitas maiorem Patri excellentiam, quam sit Filius non adducit: quo textu conclusio nostra firmatur, fidelitati etiam in diuinis materia deficit: ec quid enim Pater Filio, vel contra, in eius obsequium, & gratiam, quod sui iuris, & proprii promitter, quod non sit iuris, & potestatis alterius? Ad amicitia vero proprietatem redamatio, mutusque amor alterius ad alterum, atque affectiua coniunctio vtriusque ad vnitatem in omnibus, & quoad omnia tendens requiritur: quæ, vt diximus amoris, & reliquorum, præter personalia, in personis Trinitatis cum summa excellentia solummodo inuenitur.

CERTAMEN VI.

De amore Dei erga seipsum breuiora dubia reliqua.

1. **P**leraque ex dubiis, quæ de amore Dei erga seipsum in hanc quæstionem referuntur, prioribus locis à nobis tractata sunt, cuiusmodi est, an Dei amor erga se propter creaturas etiam feratur, ferriue possit: qua de re nos supra opportunius disput. 2. vbi

vbi de motu, & specificatio obiecti diuini amoris, cum erga se, tum erga creatura: ibique Deum se propter creaturas, cum vt obiectum quod tum vt obiectum cui diligere, absque vlla amoris tamen sui, vel erga se, vel erga creaturas adhuc, quo ad aliquam formalitatem intrinsecam dependentia, vel specificatione à creaturis dixi. De huius amoris eternitate egimus, quantum satis est d. 3. dum, de liberi adhuc, eius erga creatura amoris eternitate statuimus d. 3. atque item, dum de amoris Dei erga se necessitate: quidquid enim Deo eterno ex necessitate conuenit, æternum in se, ipsique Deo coæternum esse necesse est; alioquin non ex necessitate illi competere, si aliquandiu absque eo Deus esse posset. Ceterum de diuini amoris, adhuc erga se, necessitate quoad exercitium, quam hæc eternitatis eius illatio supponit, non adeo exacte, atque ex instituto disputatum; est de necessitate amoris Dei erga se quoad specificationem disputatio opus non sit quia impotentia Dei ad sui odium euidens est: cum odium, nisi ob aliquam rationem mali vel physici, vel moralis in obiecto deprehensam, haberi erga illud nequeat: euidens autem est in Deo nullum mali alterius generis esse rationem, deprehendit posse.

2. Et quidem necessitas amoris Dei quoad exercitium etiam negari tuto & absque temeritate nequit, id siquidem contra omnes Patres, & Theologos foret, etsi enim Scotus in 1. d. 10. quest. 1. quem schola sua sectatur, amoris Dei erga se libertatem necessitati oppositam concedat loquitur de libertate & actione huius solum necessitati opposita vt doct. Ruiz noster d. 4. de volunt. sect. 2. ostendit; non autem de libertate omnimoda, atque intrinsece necessitati Dei ad se amandum aduersa. Ratio communis Doctorum est quam supra attingimus, ex bonitatis Dei infinitate absque imperfectionis, defectusve physici vel moralis mixtura eaque infinita etiam viuibilissima, & comprehensua cognitione sui Deo representata quam tanquam Valquij & Arrubalis propriam demonstrationem debilitare tentauit Herize disp. 14. de voluntate cap. 1. cui fere est non absolute consentit Arriaga d. 24. sect. 1. subsect. 1. & absolute Quiros disp. 68. sect. 1. sed ea tamen demonstratio non horum propria sed omnium Theologorum imò Theologis cunctis verisior: omnium scilicet sapientiorum Philosopherum, qui Deo summam suam suarumque perfectionum delectationem & beatitudinem ex earum puritate, & infinitate, atque excellentia, ac rursus ex infinitate & excellentia summa suæ de ipsis comprehensionis demonstrant vt ex Auienna cert. 3. num. 3. ab Aristotele edocto, recitabimus, atque et Aristotele d. 2. vbi Deum seipsum amare ostendimus: eademque demonstratione, vltus est Plato non semel. Patres insuper & Theologi frequentissime: ea vero probatio quæ sapientium cuique absque vlla hæsitacione placet demonstratio debet censeri. Accedit ita tam à Patribus, & Conciliis receptam, vt ei dogmaticam necessitatem processionis Spiritus Sancti per amorem Dei erga seipsum imponant: atque aliam etiam dogmaticam veritatem contra Arianos: quod scilicet, nec Filius, nec Spiritus sanctus per amorem Dei liberum procedant: quia alias creature forent.

3. Porro Arriaga ex infinitate boni clare, & comprehensue vili necessitatem amoris erga se, euidenter quidem, sed euidentia solum à posteriori, & experientia in nobis deprehensa demonstrari putat: quia obiecto pulcherrimo creato, ac sine alicuius nani deprehensione pro tunc ita rapimur, vt vix aut ne vix quidem, non placere nobis in ipso ac delectari possimus, quod argumento euidenter est bonitatem, quæ citra dubium illex voluntatis ad amorem illum inclinans est, posse ad impulsum eius ad amorem determinatum peruenire, & quoad probationis vim, & euidentiam à posteriori nobis placet: quod autem rationis huius euidentiam à priori non agnoscat, displicet quia principia omnia metaphysica nostra ex quibus à priori demonstramus exploratis experientis tandem nituntur: quare, si explorata, & euidentia hæc experientia est principium quo in demonstratione hac vti Doctores sunt, fuit, ex quo à priori etiam demonstratio euadat. Secundo probatur à priori esse demonstrationem: quia, quod duplici ex parte mobile essentia sua est, alie-

rutra ex parte debet æque esse determinabile ad motum: atqui voluntas omnis (ac proinde diuina) duplici ex parte esse essentia sua mobilis est: nempe à se physice, vel intentionaliter actiue, à bonitate vero obiecti intentionaliter obiectiue, est autem per hoc determinabilis actiue vel physice, vel intentionaliter ad motum necessariū amoris: ergo, & intentionaliter obiectiue: ergo à bono iuste simpliciter bono, ac toto bono, absque vlla specie mali clarissime infinite comprehensue penetrato eam de se vim potest habere: Tum, quia simpliciter infinite motuum esse non potest si ea vis obiectiue determinatur in sui amorem necessario rapient voluntatem (quæ in sua motionis obiectiue est) ipsi deest.

4. Confirmatur ex necessitate, quæ Beati obiectiue à Deo clare, est non infinite vili in eius amorem rapitur. Confirmatur secundo, ex motibus primo primis nostris, vel ad odium vel ad amorem ex motione obiectiue boni creati, & limitati viuide propositi, absque vlla malitie obiecti illius propositione: tunc enim necessario, quæ vlla rapimur ad eos motus libertate. Quod ergo casu obiecta creata virtutis motiue obiectiue tunc habent, quia nulla ratio mali in obiecto creato, ac limitate bonitatis viuide representata proponitur, id de se, namque sua infinitum simpliciter bonum clare infinite simpliciter cognitum debet habere. Dicunt aduersarij confirmationem primam (& idem dicent de secunda) vim non habere: quia determinatio Beatorum ad amorem necessitatem Dei clare visum in primis non demonstratur. Secundo, ut ferri necessitate à Deo infinite bono clare vili voluntate creata, vel nostris à bono creato in motibus primis primis, non concludere respectu voluntatis infinitæ, & liberæ Dei: quare è sua libertate acque respectu motiue obiectiue bonitatis infinitæ Dei. Contra: quia quæ voluntas essentia sua appetitiua boni fit, infinita voluntas, vt diuina est, infinite appetitiua, ex parte etiam sui ipsius boni simpliciter talis ac sine vlla defectu mixtura finitæ, & clarissime cõprehensæ erit, nec vlla erit resistit ex parte voluntatis, nisi inepte cogitanda: cum motus ad bonum non resistit sed natiue lux inclinationis sit, non & à malo recessus & fuga: quocirca infinitas voluntas diuinæ potius iuuat, vt ab infinito bono rapiatur necessario, quam officit: & Dei libertatem perfectiorem esse fateor liberitatem, cuius excellentia capita vniuersationibus d. 3. monstrauit, alii non nisi citra materiam, à obiecta apta esse potest. Sunt autem obiecta apta, quæ non bonum purum, absque vlla mali, siue positui, siue negatiui, quo ab eorum prosecutione retrahi possit voluntas, mixtura sunt: cuiusmodi sunt creata, non autem infinite è conceptu suo & simpliciter bonus Deus, quæ proinde posse non ferri, non potestatis diuinæ perfectio & potentia, sed impotentia, imperfectio, & intellectus foret: ferri autem necessario perfectio, & felicitas. Neque enim de simili necessitate, & impotentia delectandi voluntatem suam amore Dei ac delectandi à summo bono in Beatis aiebat Aug. *Falsè necessitas quæ ad bona compellit eam libertatis perfectissimam completum & filiorum Dei tantopere ab Apostolo conuincit datam.*

5. Demum de essentia libertatis vniuersæ, & quoad specificationem, seu contrarietatis, & quoad exercitium seu contradictionis non est sola voluntas, sed cognitio indifferens, vel ad contrarios actus, vel obiecta indistincta vel ab obiecto vno eiusque prosecutione retrahens voluntatem: atqui voluntati diuinæ nihil à Deo actiue immixtum, putum, ac simpliciter infinitum absque vlla, vel minimi, putum, ac simpliciter infinitum in ipso eiusse facultate nutissima ratione mali retrahentis in ipso eiusse facultate amore proponatur: idque purum summumque bonum comprehensue & infinite proponitur: ergo nulla in amore erga seipsum est contradictionis, scilicet quoad exercitium libertas. Certe, si quas vt potiores veritatis, & receptissimam hac demonstratione afferant. Respondeo, rationes, consideres attente, inuenies eas omnes obiectiue hac, vel solutione sua de perfectione libertatis voluntatis diuinæ facilius eneruari: ac tandem ad dicta nuper de libertate hac, & principia demonstrationis huius recurrendum ipsis fore, ne soluantur. Sed argumenta, quibus non solum eius demonstrationis nis solutionem, verum, & oppugnationem recitari

infimiora adhuc sunt. Primum: quia non minoris bonitatis, & propensionis est ad se communicandum creaturis, quam bonitatis ad se amandum: & tamen libere se illis communicat: ergo, & se libere amat: aut in creaturis nonne est, & bonitas finita, & defectu mixta, quo ab earum productione, siueque aliquali communicatione retardetur? Secundum: habitus nunquam ita impellere potest voluntatem, ut eam antecederet determinat ad actum: ergo, nec infinita Dei bonitas, nec habitus valde intensi impulsu tantopere homines ad consuetas actiones adigunt, ut fere naturaliter, atque a natura, ac non à libertate videatur operari: quare consuetudo altera natura merito reputatur. Secundo: habitus voluntatis nihil viuidioribus intentionibusque speciebus actuum præteritorum, & captæ de obiecto, & actibus delectationis differre docuimus controu. de anima d. de habitibus ad quoslibet: quare, & solum intentionaliter obiective voluntatis motus esse per eorum obiectum viuidiorem representationem: unde negatur facillime consequentia, ea siquidem est: finitum bonum infinitum in genere suo, non autem simpliciter, & è genere, & è conceptu essentiali suo representatione non determinat voluntatem ad sui necessarium amorem: ergo nec bonum iactatum simpliciter & è genere suo infinitum, infinitum etiam simpliciter & è genere suo representatione propensum, ad necessarium sui amorem non determinabit. Nil autem illa illatione peius.

6. Dubitatur tertio: an amor Dei erga seipsum effectus sit? & quidem, si efficacia pro summa voluntatis adhesionem ad bonum, à quo nec per odium, nec per adus suspensionem possit affectu diuellere ex eius necessitate, & quoad exercitium, & quoad specificationem consistat amor Dei erga seipsum eo sensu efficacem esse: ut autem communis, & vitalisque amoris efficacia actiuitatem erga amatum sonat constat efficacem non esse, cum complacentia & gaudium sit de bono præfente, & possessio ab amato, siue ex complacentia sui in vnaqueque persona Trinitatis respectu sui ipsius, vel ex amicitia respectu personæ alterius: atque efficacia actiuitatis circa agenda sit, nec iam facta essentia sua possit supponere, uti essentia sua complacentia Dei de suis, ac personarum intrinsecis bonis facta iam supponit: quare non, nisi chimerica actiuitas efficacia conditionalis, que in Deum non cadit sub hypothese inuicem impossibilis: si Deus ea non haberet, intrinseca bona, in Dei amore erga se quoque obiectum, & amor destrueretur, cogitari nequit: etsi autem amor hic spiritus sancti necessario productius sit: non tamen ex ipsius complacentia, cum pro priori ad sui processionem non supponatur, ut obiectum per se quarto modo requisitum: quare, quousque pro posteriori sit, amor Dei ad ipsum tanquam obiectum non terminatur: tunc autem de possessis ab ipso bonis gaudium est: quare neque erga ipsum affectus efficax sed physice, tanquam ad suum terminum terminatur: extrinsecorum autem Deo bonorum (que Deo eiusque dominio materia non autem eius commoda sunt, ut saepe dixi) amoris Dei erga se, actiuitas sit, non autem efficax: qua erga seipsum amor Dei est, quousque libere ad creata obiecta extenditur.

7. Quarto dubitatur: an Dei comprehensiuus, ac proinde reflexiuus, amor Dei erga seipsum sit? cui affirmatiue responderetur iuxta dicta de comprehensione scientiæ Dei controuers. secunda de incomprehensibilitate à cognitione creata: est enim amor Dei intrinsecam Dei amabilitatem solum adequans: sicut Dei de seipso scientia totam eius intrinsecam cognoscibilitatem: inde, & supra seipsum reflexiuus euincitur, quia, & aliquid Dei, & amabile est: quare ubi primum esse concepitur, concipitur seipsum amare, præntia tamen sui cognitione in quo à Quirio discordo: quia impossibile, imò imperceptibile est, aliquid, ut obiectum quod amari, quin, ut quod præcognoscatur: quomodo autem infinita formationis amoris Dei reflexione opus non sit, neque inferatur, ut seipsum amet, ut quod: constat ex dictis contr. 2. in simili de scientia idque à Deo diuinorum actuum scientiæ, & voluntatis supra seipsum, non solum physice, sed formaliter seu metaphysice sumptos, reflectere proprium esse, ut creatis actibus similibus supra seipsum physice adhuc, nedum metaphysice, sumptos reflexiuus esse

Christoph. de Ortega, de Deo Pno. Tomus II.

repugnat. Sexto dubitatur: an amor Dei erga seipsum non solum in communia, sed etiam in personalia feratur? Respondetur: in omnia de quo aëmo dubitat; aut formalissime de specificatione obiecto loquendo non in personalia neque in communia omnia, tanquam in specificatione obiectum feratur, sed in solum essentiam metaphysicam Dei ut constat ex saepe dictis de specificatione formalis amoris diuini.

QVÆSTIO II.

Quo amore Deus extrinseca bona creata vniuersim profsequatur.

1. Affectus voluntatis profectiuus hi vulgo censetur amor strictus, desiderium, quod de nondum habitis est, & gaudium, quod est de iam habitis & possessis: & gaudere Deum de creaturis à se absolute factis certum, citra Theologicam disputationem, ex Genesi est: ubi creata cuncta illico diuina voluntatis plausus & diuini & coniunctum sumpta exceperunt illis verbis: *vidit Deus quod esset bonum; & vidit Deus cuncta qua fecerat; & erant valde bona*: gaudium autem siue complacentiam de creaturis nec nobis, nec Deo de ipsis, secundum præfatum possibilitatis statum esse possibilem d. 2. ostendimus, indeque nec circa creata pro eo possibilitatis statu præfatum vltimum strictum amorem esse posse ostendimus quæstion. 1. certam. 2. quare male illum à Recentioribus contra Aureolum citatis locis q. 1. certam. 1. possibilem supponi potius, quam disputari. Quare de desiderio Dei erga creata bona, atque specie altera ipsius, nimirum, restat hac quæstione de creatis vniuersim disputandum: vniuersim, inquam, de creatis bonis; nam de creaturis rationalibus, qua rationalibus, ac Deum redamandi capacibus, & ad quas proinde, ut aliud obicit, amicitia inchoata Dei amor, siue amicitia affectus ex parte Dei esse possit specialis quæstio quarta instituetur. An Deus erga rationales creaturas propriæ amicitia affectu feratur.

CERTAMEN I.

De desiderio Dei erga creata bona: opinionis negantis fundamenta & Auctores.

1. Quæstionem de Dei erga creata desiderio de nomine esse ait Herize d. 20. cap. 3. quod de grauissimis Theologiæ controuersis asserere plurimum Recentiorum usus, vel abusus potius, est: natus quidem ex alio, quod plerique nuperitata vocum significata, reuertuntur à Philosophis, & Theologis definitiones, quæ disputationibus fixa, & immota principia esse debent, priuato suo arbitrio ac prorsus voluntariè mouent. Hoc eorumque scripta vii scientiarum omnium pestem ab scholis omnibus relegari oportere: quia nulla tandem de rebus disputatione relinquatur: siquidem varietate hac voluntaria significationis vocum, definitionum rerum, permixta in omnibus quæstionibus liberum cuique erit, quo velit modo, vel voce, vel scripto definire: & cum de vocibus, quam de rebus, facilius sit atque expeditior decisio, plures multo erunt, qui laboris radio disputationes solum de nomine esse volent; intactis earum de re difficultatibus, quarum solum & examen, & decisio Theologicum ac Philosophicum sudorem merentur: constat ex dictis q. 1. cert. 5. in quæst. de propria amicitia inter personas Trinitatis, tam disputatione & examine

Q. 2. dignis